

K SME Analysis

ระบบชำระเงินดิจิทัล ตัวช่วย SME ทำเงิน

เตรียมพร้อมสู่สังคมไร้เงินสด ระบบการชำระเงินดิจิทัล โอกาสและความท้าทายใหม่ของผู้ประกอบการ

3 ปัจจัยสู่สังคมไร้เงินสด

- ✓ การผลักดันของภาครัฐ
- ✓ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี
- ✓ ใช้จ่ายผ่านออนไลน์มากขึ้น

ระบบเศรษฐกิจทั่วโลกในระยะข้างหน้าต่างกำลังมุ่งเข้าสู่สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว อย่างเช่น ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส สหรัฐฯ ที่มีสัดส่วนมูลค่าการชำระเงินในรูปแบบที่ไม่ต้องใช้เงินสดมากกว่า 70% จากมูลค่าการชำระเงินรวมทั้งระบบ ขณะที่ประเทศไทย อาจกล่าวได้ว่า กำลังอยู่ในขั้นของการเปลี่ยนผ่าน หรือกระบวนการก้าวไปสู่สังคมไร้เงินสด ประกอบกับปัจจัยหนุนทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคประชาชน

• ปัจจัยหลัก 3 ประการที่จะนำพาประเทศไทยไปสู่สังคมไร้เงินสดในระยะอันใกล้

1. การผลักดันของภาครัฐ

ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) ภายใต้การดำเนินโครงการทั้งสิ้น 4 โครงการ ได้แก่ 1. การรับและโอนเงินผ่านระบบพร้อมเพย์ (PromptPay) ซึ่งล่าสุด (ส.ค. 60) มียอดผู้ลงทะเบียนบุคคลธรรมดาแล้ว 3.2 ล้านบัญชี และนิติบุคคล 4.5 หมื่นบัญชี โดยมียอดการโอนเงินรวมมากกว่า 1 แสนล้านบาท 2. การขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการเพิ่มจำนวนเครื่องรูดบัตร หรือ อีดีซี ที่ตั้งเป้าให้ขยายได้ 5.5 แสนเครื่องภายในไตรมาส 1 ปี 2561 สำหรับโครงการที่ 3 คือ ระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งคาดว่าจะเห็นความคืบหน้าชัดเจนมากขึ้นในช่วงต้นปี 2561 และ 4. e-Payment ภาครัฐ ที่ล่าสุดได้ถูกเริ่มดำเนินโครงการแจบบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแก่ผู้มีรายได้น้อย ซึ่งผู้ถือบัตรจะได้รับเงินอุดหนุนผ่านบัตรดังกล่าว 200-300 บาทต่อเดือน โดยเดือนก.ย. (เดือนแรกของโครงการ) มีผู้รับบัตรสวัสดิการฯ ใน 70 จังหวัดแล้วราว 4 ล้านคน จากจำนวนผู้ได้รับสิทธิ์กว่า 10 ล้านคน

2. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสาร

ที่ผ่านมาได้เห็นความตื่นตัวอย่างมากจากผู้เกี่ยวข้องในระบบการชำระเงิน เช่น ผู้ให้บริการชำระเงินที่ต่างแข่งขันพัฒนาโมบายแอปพลิเคชัน (Mobile Application) ของตนให้ตอบโจทย์กลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการมากที่สุด รวมถึงการเติบโตของกลุ่มผู้ประกอบการฟินเทคสตาร์ทอัพ (FinTech Startups)

3. พฤติกรรมการใช้จ่ายของชาวไทยหันเหเข้าสู่ระบบออนไลน์เพิ่มขึ้น

ล่าสุดจำนวนประชากรไทยที่เข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือมีสัดส่วนสูงถึง 65.1% ขณะที่จำนวนสถิติที่สะท้อนการเข้าถึงบริการทางการเงินระบบดิจิทัล ก็มีการเติบโตอย่างก้าวกระโดดเช่นกัน ทั้งการใช้บริการผ่านโมบาย/อินเทอร์เน็ตแบงกิ้ง บัตรอิเล็กทรอนิกส์ อีมันนี่ (e-Money)

นอกจากปัจจัยภายในประเทศที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัจจัยผลักดันจากความต้องการ e-Money จากกลุ่มลูกค้าชาวต่างชาติในการทำธุรกรรมการเงินแบบไร้เงินสดอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มลูกค้าชาวจีน ฐานลูกค้าสำคัญของผู้ประกอบการไทย ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา การชำระเงินผ่านระบบดิจิทัลได้รับความนิยมพุ่งสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการชำระเงินผ่านแอปพลิเคชัน Alipay หรือ WeChatPay

ไร้เงินสดดีต่อธุรกิจอย่างไร

- 👍 ต้นทุนการถือเงินสดลดลง
- 👍 ลดต้นทุนจัดเก็บเอกสาร
- 👍 ไร้ปัญหาเงินทอน
- 👍 เพิ่มความเร็วในการซื้อขาย
- 👍 สรุยอดขายได้สะดวก

• สังคมไร้เงินสดดีอย่างไร

สำหรับภาคธุรกิจ ข้อดีประการแรก คือ **ต้นทุนหรือความเสี่ยงในการถือเงินสดลดลง** เช่น ต้นทุนเพื่อป้องกันการทุจริตของพนักงาน ความเสี่ยงจากการถูกโจรกรรม ต้นทุนจากการเบิกถอนเงินสดในแต่ละครั้ง (ค่าธรรมเนียมการถอนเงินต่างธนาคารหรือต่างจังหวัด ค่าเดินทางไปถอนเงิน) รวมถึงสามารถ **ลดต้นทุนในการจัดเก็บเอกสาร** การทำธุรกรรมต่างๆ โดยเฉพาะเอกสารประกอบการยื่นภาษี สามารถขจัดปัญหาเงินทอนที่บ่อยครั้งจะมีเศษสตางค์ ทำให้ไม่สามารถทอนเงินได้ครบตามจำนวน หรืออาจทำให้ยากต่อการคำนวณ นำไปสู่การทอนเงินที่ผิดพลาด อีกทั้งยังทำให้การ **สรุยอดขายมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น** ตลอดจน **เพิ่มความรวดเร็วในการทำธุรกรรมซื้อขาย และเอื้อประโยชน์ในการต่อยอดกลยุทธ์ทางธุรกิจ หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์** จากการจัดเก็บข้อมูลที่มีความละเอียด

ขณะที่ผู้บริโภคจะสามารถเลือกช่องทางการชำระเงินได้หลากหลาย รวมถึงจะได้รับความสะดวกในการชำระเงินมากขึ้น อาทิ ในระยะอันใกล้อาจไม่จำเป็นที่จะต้องพกพากระเป๋าตังค์ไปใหญ่ เพียงพกพาสมาร์ทโฟนเครื่องเดียวก็สามารถตอบโจทย์การใช้จ่ายได้รอบด้าน

5 ช่องทางชำระเงินมาแรง

- 1 คิวอาร์โค้ด
- 2 พร้อมเพย์
- 3 Alipay
- 4 WeChatPay
- 5 เครดิตการ์ด เดบิตการ์ด

กระแสการก้าวสู่สังคมไร้เงินสด เป็นสิ่งที่ธุรกิจไม่อาจปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นนี้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อคู่แข่งเปลี่ยนไปใช้ระบบดิจิทัลในการดำเนินธุรกิจ ประกอบกับการใช้กลยุทธ์เชิงรุก ไม่ว่าจะเป็นการทำโปรโมชั่น ทั้งการให้ส่วนลดพิเศษ การสะสมแต้มแลกรับของสมนาคุณ และอื่นๆ ซึ่งส่งผลต่อสมรรถภาพแข่งขันที่เข้มข้นขึ้นอย่างยากจะหลีกเลี่ยง จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่สามารถฉวยโอกาสในช่วงเริ่มต้น แล้วนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดได้อย่างรวดเร็วมากเท่าไร การได้มาซึ่งความได้เปรียบเชิงธุรกิจยิ่งมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นผู้ประกอบการคงต้องศึกษาแนวทางในการรับมือ และเตรียมกลยุทธ์ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ เพื่อให้ทันต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบันและในระยะข้างหน้า

การเลือกใช้วิธีการชำระเงินให้เหมาะสมกับขนาดและประเภทสินค้า/บริการของธุรกิจตน เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สามารถนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงธุรกิจได้ ยกตัวอย่างเช่น ข้อได้เปรียบของพร้อมเพย์ ด้านสภาพคล่องที่มากกว่า จะสามารถเอื้อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการรายย่อยที่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนที่รวดเร็ว ขณะที่ข้อได้เปรียบของการรับชำระเงินด้วยบัตรเครดิตทรอนิกส์ ด้านคุณสมบัติรองรับระบบการผ่อนชำระสินค้า จะตอบโจทย์ผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าราคาสูง อีกทั้งเครื่องรูดบัตรยังครอบคลุมการรับชำระเงินผ่านบัตรเครดิตของลูกค้าชาวต่างชาติได้ จึงเหมาะกับร้านค้าหรือผู้ประกอบการที่มีกลุ่มลูกค้าเป็นชาวต่างชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้สรุปจุดเด่นและข้อจำกัดของการรับชำระเงินผ่านออนไลน์ระบบพร้อมเพย์ และการชำระด้วยบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บัตรเครดิต และบัตรเดบิต ซึ่งเป็นการชำระเงินดิจิทัลที่ภาครัฐผลักดันไว้ในตารางถัดไป

ข้อได้เปรียบและข้อจำกัดของร้านค้าในการรับชำระเงินผ่านการโอนเงิน สู้บัญชีพร้อมเพย์ และผ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์

	ระบบพร้อมเพย์	บัตรอิเล็กทรอนิกส์
ค่าธรรมเนียมในการ (รับ) ชำระสินค้า/บริการต่อรายการ		
• ร้านค้า	ไม่มีค่าธรรมเนียม	บางกรณีอาจมีค่าธรรมเนียมรายปี และค่าธรรมเนียมเครื่องรูดบัตร
• ลูกค้า	✓ แต่ถูกลง (เมื่อเทียบกับการโอนเงินสู้บัญชีที่ไม่ได้ลงทะเบียนพร้อมเพย์)	ไม่มีค่าธรรมเนียม
รองรับระบบการผ่อนชำระสินค้า/บริการ	✗	✓
ร้านค้าสามารถนำเงินที่ได้จากการขายแต่ละรายการไปใช้ได้ทันที	✓	ประมาณ 1-3 วัน
ร้านค้าสามารถรู้ชื่อผู้โอน (ลูกค้า) ได้ทันทีโดยไม่ต้องจับคู่ยอดเงินกับใบเสร็จรับชำระเงิน (Slips) ของลูกค้า	✓	✗
ความซับซ้อนของการมีบัญชีหลายธนาคาร เพื่อรับเงินจากลูกค้า	✗	อาจเกิดขึ้น กรณีมีเครื่องอีทีซีหลายธนาคาร
ความจำเป็นของสัญญาณอินเทอร์เน็ต		
• ร้านค้า	✓ เพื่อรับรู้และตรวจสอบยอดการชำระเงินผ่านการโอนเงินของลูกค้า	✓ เพื่อรับชำระเงินผ่านบัตร
• ลูกค้า	✓ รวมถึงอุปกรณ์สื่อสาร เช่น มือถือ /แท็บเล็ต/คอมพิวเตอร์/แล็ปท็อป เพื่อที่จะโอนเงินได้ทันที	✗
การรับชำระเงินจากลูกค้าชาวต่างชาติ	✗ ยกเว้น ลูกค้ามีบัญชีธนาคารในไทย	✓ ผ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีตัวกลางระดับสากล เช่น VISA MasterCard
ลูกค้าต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ระบบโอนเงินผ่าน ATM/Mobile Banking/Internet Banking	✓	✗
ลูกค้าสามารถนำเงินในอนาคตมาใช้จ่ายในปัจจุบันได้	✗	✓
เงื่อนไขเฉพาะอื่นๆ	1 เลขทะเบียนนิติบุคคล สามารถผูกได้เพียง 1 บัญชีพร้อมเพย์เท่านั้น	<ul style="list-style-type: none"> • ร้านค้าต้องนำส่งสรุปยอดรายวัน แก่ผู้ให้บริการเครื่องรับบัตร • ร้านค้าต้องมียอดขายขั้นต่ำในการใช้บริการการรับชำระเงินผ่านบัตร

สำหรับการผลักดันของภาครัฐในระยะเวลาต่อมา เป็นเรื่องของการอำนวยความสะดวกด้านรูปแบบการชำระเงินทางเลือกใหม่ หรือ มาตรฐานคิวอาร์โค้ด (QR Code) แต่ก็นำมาซึ่งคำถามและข้อสงสัยมากมายในกระแสสังคม เช่น คิวอาร์โค้ดคืออะไร ต่างจากพร้อมเพย์อย่างไร มีความปลอดภัยหรือไม่

• คิวอาร์โค้ดแตกต่างจากพร้อมเพย์อย่างไร?

คิวอาร์โค้ด เป็นเสมือนสิ่งแสดงตนประเภทหนึ่งที่บอกที่มา หรือที่ไปของเงิน มีหน้าที่เทียบเท่ากับตรอิเล็กทรอนิกส์ เพียงแต่เปลี่ยนรูปร่างมาเป็นรูปภาพสี่เหลี่ยมสีขาวดำแทน โดยสามารถรับรู้ข้อมูลผ่านการสแกนรูปภาพสี่เหลี่ยมสีขาวดำดังกล่าว ด้วยสมาร์ทโฟน หรือเครื่องรับบัตร (อีดีซี) ที่มีฟังก์ชันการสแกนคิวอาร์โค้ด จึงนำไปสู่การตอบคำถามประเด็น ความแตกต่างระหว่างระบบพร้อมเพย์และคิวอาร์โค้ด จะเห็นได้ว่า พร้อมเพย์ กับ คิวอาร์โค้ด อยู่ในลำดับชั้นที่ต่างกัน ซึ่งคิวอาร์โค้ด เป็นเพียงสิ่งแสดงตนเมื่อมีการชำระเงิน ขณะที่ระบบพร้อมเพย์ เป็นกระบวนการเบื้องหลังของการชำระเงินนั้นๆ

เงื่อนไขการชำระหนี้ ตลอดจนค่าธรรมเนียมและต้นทุนการรับชำระหนี้จะเป็นไปตาม **ช่องทางการชำระหนี้** เช่น หากคิวอาร์โค้ดดังกล่าวแทนบัญชีพร้อมเพย์ ค่าธรรมเนียมการรับชำระหนี้ก็จะเป็นไปตามเงื่อนไขของการรับชำระหนี้ผ่านระบบพร้อมเพย์ โดยทางศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของต้นทุนในรูปแบบตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน (เช่น ระดับสภาพคล่องของเงินที่ได้รับ) จากการทำธุรกรรมการชำระหนี้ผ่านแต่ละช่องทาง ดังนี้

ต้นทุนการรับชำระหนี้ (เบื้องต้น) ของการรับชำระหนี้ระบบดิจิทัลรูปแบบต่างๆ¹

	บัญชีธนาคาร		e-Wallet		บัตรเครดิต	บัตรเดบิต
	ทั่วไป	ลงทะเบียนพร้อมเพย์	ทั่วไป	ลงทะเบียนพร้อมเพย์		
ค่าธรรมเนียมต่อรายการชำระหนี้ (ผู้รับผิดชอบค่าธรรมเนียม)	0-25 บาท (ลูกค้า)	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีค่าธรรมเนียม หากยอดชำระไม่เกิน 5,000 บาท 2-10 บาท หากยอดชำระมากกว่า 5,000 บาท (ลูกค้า)	0-15 บาท (ลูกค้า)	<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีค่าธรรมเนียม หากยอดชำระไม่เกิน 5,000 บาท 2-10 บาท หากยอดชำระมากกว่า 5,000 บาท (ลูกค้า)	1.6-2.5% (ร้านค้า)	0.55-2.5% (ร้านค้า)
ยอดรับชำระสูงสุดต่อรายการชำระหนี้	วงเงินสูงสุดตามแต่ละธนาคาร		ประมาณ 30,000-50,000 บาท		วงเงินสูงสุดตามเงื่อนไขบัตรเครดิต	วงเงินสูงสุดตามผู้ถือบัตรกำหนด
ค่าธรรมเนียมการถอนเงินสดของร้านค้าต่อครั้ง	ไม่มี		0-15 บาท		ไม่มี	
ระยะเวลาในการถอนเงินสดจากบัญชีร้านค้าหลังการรับชำระหนี้	ทันที		ทันที - 3 วัน		ประมาณ 1-3 วัน	
รูปแบบในการรับชำระหนี้ระบบดิจิทัล	<ul style="list-style-type: none"> Mobile Banking Internet Banking ATM สแกนคิวอาร์โค้ด ด้วยสมาร์ตโฟน / อีดีซีซี/เครื่องสแกนคิวอาร์โค้ด 		<ul style="list-style-type: none"> แตะบัตร e-Wallet ที่อีดีซีซี Mobile Banking Internet Banking ATM สแกนคิวอาร์โค้ด ด้วยสมาร์ตโฟน / อีดีซีซี/เครื่องสแกนคิวอาร์โค้ด 		<ul style="list-style-type: none"> รูด/แตะ/เสียบบัตรเครดิตอีดีซีซี ป้อนเลขบัตร ในระบบร้านค้าออนไลน์ สแกนคิวอาร์โค้ดด้วยสมาร์ตโฟน/ อีดีซีซี/เครื่องสแกนคิวอาร์โค้ด 	

ที่มา : ธปท.เว็บไซต์ผู้ประกอบการระบบการชำระเงินบางราย และรวบรวมโดยศูนย์วิจัยกสิกร

รูปแบบคิวอาร์โค้ดมีด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ 1.แบบ Static และ 2.แบบ Dynamic

โดยแบบ Static จะเป็น คิวอาร์โค้ด ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ตราบเท่าที่ข้อมูลการชำระหนี้ของคิวอาร์โค้ดนั้นไม่ถูกเปลี่ยนแปลง ร้านค้าสามารถพิมพ์คิวอาร์โค้ด และติดไว้ที่ร้านค้าได้ตลอด โดยที่ลูกค้าจะเป็นผู้สแกนและใส่จำนวนเงินเอง ขณะที่แบบ Dynamic คิวอาร์โค้ดจะถูกสร้างขึ้นใหม่ทุกรายการหรือทุกครั้งเมื่อมีการทำธุรกรรมจากโมบายแอปพลิเคชัน โดยผู้ใช้สามารถระบุรายละเอียดเฉพาะลงไปคิวอาร์โค้ดได้ เช่น จำนวนเงินที่จะชำระ (เรียกเก็บ) แก่ร้านค้า (จากลูกค้า) ในการซื้อขายครั้งนั้น

¹ รายละเอียดในตารางเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นที่สำรวจจากผู้ประกอบการให้บริการระบบชำระเงินเพียงบางรายเท่านั้น

มาตรฐานคิวอาร์โค้ดที่ถูกต้องจากระบบพร้อมเพย์ เพื่อรับชำระเงินผ่านการโอน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนด จะเป็นแบบ Static ที่ถูกสร้างได้จากข้อมูล 3 ประเภท คือ หมายเลขโทรศัพท์มือถือ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน และหมายเลข e-Wallet ทำให้ประชาชนสามารถใช้แอปพลิเคชันธนาคารใดๆ ที่อ่านคิวอาร์โค้ดได้ สแกนคิวอาร์โค้ดของร้านค้าเพื่อชำระเงิน แม้ว่าคิวอาร์โค้ดของร้านค้าจะไม่ใช้ธนาคารแห่งเดียวกับธนาคารเจ้าของบัญชีลูกค้าก็ตาม ส่วนการรับชำระเงินผ่านบัตรเครดิตและบัตรเดบิต ผ่านการสแกนคิวอาร์โค้ด ณ ขณะนี้เริ่มมีผู้ให้บริการบางรายได้รับอนุมัติให้เข้าสู่กระบวนการทดลองใช้งานของธปท.แล้ว ซึ่งคาดว่าจะเริ่มใช้ได้อย่างเป็นทางการในช่วงต้นปี 2561

• **คิวอาร์โค้ดปลอดภัยหรือไม่?**

ความปลอดภัยของคิวอาร์โค้ด หากกล่าวถึงในเชิงเทคนิค ฟอรัมเมต (Format) ที่ถูกนำมาใช้สร้างคิวอาร์โค้ดในประเทศไทย เป็นฟอรัมเมตคิวอาร์โค้ดที่มีมาตรฐานระดับสากล รวมถึงเป็นรูปแบบที่มีความซับซ้อนสูง ความเสี่ยงที่จะถูกปลอมแปลงจึงคงเกิดขึ้นได้ยาก ทำให้คิวอาร์โค้ดที่ถูกนำมาใช้งาน มีความปลอดภัยค่อนข้างสูง ขณะที่ในทางปฏิบัติ ความเสี่ยงจากการชำระเงินไม่ว่าจะเป็นการใช้คิวอาร์โค้ดหรือช่องทางการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์อื่น มักจะเกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการใช้งานมากกว่า

ดังนั้น สำหรับการใช้งานคิวอาร์โค้ด **ร้านค้าควรหมั่นตรวจสอบคิวอาร์โค้ดของร้านตน ขณะที่ลูกค้าควรตรวจสอบความถูกต้องของชื่อบัญชีผู้รับ/ชื่อร้านค้าและยอดเงินก่อนกดยืนยันทุกครั้ง** โดยเฉพาะกรณี Static คิวอาร์โค้ด ที่อาจเกิดกรณีผู้อื่นนำคิวอาร์โค้ดอื่นมาแปะทับคิวอาร์โค้ดของร้านค้าได้ อย่างไรก็ตามหากการชำระเงินเกิดการผิดพลาด เช่น ลูกค้าทำการชำระเงินผิดบัญชี ผู้ให้บริการระบบการชำระเงินต่างมีระบบตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือในปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งลูกค้าสามารถที่จะได้รับจำนวนเงินดังกล่าวที่เกิดจากการทำธุรกรรมผิดพลาดคืนได้ ตามกระบวนการปกติของผู้ให้บริการระบบการชำระเงินที่มีรองรับอยู่แล้ว

• **คิวอาร์โค้ดดีกว่ารูปแบบการชำระเงินอื่นอย่างไร**

การชำระเงินผ่านคิวอาร์โค้ดเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการซื้อขายสินค้าและบริการในส่วนของการชำระเงินให้เป็นไปอย่างรวดเร็วมากขึ้น โดยมีอุปกรณ์เพียงแค่เครื่องมือสื่อสาร เช่น สมาร์ทโฟน ทั้งฝั่งร้านค้าและลูกค้าก็สามารถทำการ(รับ)ชำระเงินได้สำเร็จ ซึ่งฝั่งร้านค้าไม่ต้องเสียเวลาไปกับการที่ลูกค้าต้องคอยหาบัตรที่ต้องการ หรือต้องคอยแจ้งเลขบัญชีของตนแก่ลูกค้าทุกคน เพื่อทำการโอนเงิน ขณะที่ฝั่งลูกค้า ไม่ต้องแสดงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตัวจริง ซึ่งเสี่ยงที่อาจเกิดการรั่วไหลของข้อมูลบนบัตรได้ รวมถึงยังลดความเสี่ยงจากการผิดพลาดในการกรอกเลขที่บัญชี/รหัสพร้อมเพย์ของร้านค้ากรณีการชำระเงินผ่านการโอนเงินด้วยเช่นกัน

WeChatPay และ Alipay ผู้ให้บริการ e-Wallet รายใหญ่ของประเทศจีน ครองส่วนแบ่งทางการตลาดรวม 94% ด้านมูลค่าธุรกรรมผ่านมือถือในจีน อีกทั้งยังมีจำนวนบัญชีผู้ใช้ที่แตกที่ฟมากกว่า 1,000 ล้านบัญชี และมียอดการใช้จ่ายผ่านกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์รวมกว่า 2.9 ล้านล้านดอลลาร์² ประกอบกับชาวจีนเป็นตลาดนักท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ และมีศักยภาพในการจับจ่ายใช้สอย สะท้อนได้จากข้อมูลปี 2559 มีนักท่องเที่ยวจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยราว 8.8 ล้านคน มีปริมาณการใช้จ่ายรวมเป็นอันดับหนึ่ง ด้วยมูลค่าราว 4.5 แสนล้านบาท³ เป็นสัดส่วนเกือบ 1 ใน 3 ของปริมาณการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด จึงเป็นแรงดึงดูดให้ผู้ประกอบการไทย เริ่มมองหาช่องทางที่สามารถรับชำระเงินผ่านสองแอปพลิเคชันดังกล่าวได้ เพื่อตอบโจทย์ด้านช่องทางการชำระเงินแก่ลูกค้าชาวจีน ที่พฤติกรรมกรรมการชำระเงินมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบดิจิทัลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

สถาบันการเงินและผู้ให้บริการระบบชำระเงินในไทย เริ่มให้บริการรับชำระเงินจากแอปพลิเคชัน Alipay และ WeChatPay โดยมีรูปแบบการให้บริการเฉพาะลักษณะที่ร้านค้าเป็นผู้สแกน คิวอาร์โค้ด⁴ จากลูกค้าที่ถูกสร้างผ่านแอปพลิเคชันดังกล่าว เพื่อใช้จ่ายเงินในรายการซื้อขายนั้นๆ โดยร้านค้าต้องเสียค่าธรรมเนียม (Merchant Discount Rate; MDR) ประมาณ 1.6-1.9%⁵ ต่อรายการซื้อขาย ร้านค้าจะได้รับเงินจากการซื้อขายเป็นเงินบาทภายใต้อัตราแลกเปลี่ยนที่ Alipay และ WeChatPay กำหนดเข้าบัญชีที่ผูกไว้กับเครื่องรับบัตร (อีดีซี) หลังสรุปยอดรายการขาย 1 วันทำการ อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีผู้ประกอบการในไทยเป็นฝั่งลูกค้า และประสงค์จะโอนเงินให้ร้านค้าหรือ Supplier ในประเทศจีนผ่านช่องทาง WeChatPay และ Alipay ยังคงมีข้อจำกัดอยู่ เช่น เงื่อนไขการผูกบัญชี ที่จะต้องผูกกับบัญชีธนาคารในจีนเท่านั้น ทั้งนี้ ในอนาคตหากช่องทางนี้ได้รับการรับรองจากรัฐ จะสามารถสนับสนุนความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจที่มีลูกค้าอยู่ในประเทศจีนให้ไปอย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2 ข้อมูลปี 2559

3 มูลค่าการใช้จ่ายตามใบเสร็จของนักท่องเที่ยวจีนที่ใช้จ่ายในไทย

4 คิวอาร์โค้ดที่ถูกสร้างขึ้นผ่าน Alipay และ WeChatPay จะมีลักษณะเป็น Dynamic

5 อัตราค่าธรรมเนียม MDR ที่ถูกเก็บในอัตราปกติ

สรุป ระบบการชำระเงินดิจิทัลกำลังเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระบบเศรษฐกิจไทย ด้วยการสนับสนุนจากภาครัฐตามแนวทางนโยบายที่จะนำพาประเทศไทยไปสู่สังคมไร้เงินสดประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีตลอดจนพฤติกรรมของผู้บริโภคที่นิยมเอียงเข้าสู่ระบบออนไลน์อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้โครงการของภาครัฐมีความคืบหน้ามากขึ้น โดยเฉพาะระบบพร้อมเพย์ และการขยายการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการนำเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดมาเพิ่มความสะดวกในการชำระเงินแก่ผู้บริโภค ผู้ประกอบการธุรกิจจึงควรเร่งปรับตัวให้ทันต่อกระแสดังกล่าวเพื่อชิงความได้เปรียบทางธุรกิจท่ามกลางสภาวะการแข่งขันที่ทวีความเข้มข้นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของโครงการชำระเงินดิจิทัลแต่ละประเภทต่างมีข้อได้เปรียบและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน การเลือกใช้ให้เหมาะสมต่อลักษณะธุรกิจก็เป็นอีกส่วนสำคัญที่จะนำไปให้ธุรกิจดำเนินไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อัปเดตเทรนด์ความรู้ธุรกิจไม่รู้จบ
ทุกที่ทุกเวลา ได้ที่

